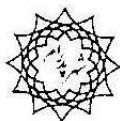

بسم الله الرحمن الرحيم

کُلاژ

عبارات کوتاه و جملات اندیشمندانه
بیش از صد و بیست نویسنده بزرگ ایران و جهان

پژوهش، تألیف و ترجمه: حیدر شجاعی

نشر شهر پدram

۱۳۹۹

شهر پدram

کلاژ - عبارات کوتاه و جملات اندیشمندان

بیش از صد و بیست نویسنده بزرگ ایران و جهان

پژوهش، تألیف و ترجمه: حیدر شجاعی

طراح جلد و مدیر هنری: پدram حکیم زاده

چاپ اول: ۱۳۹۹

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

تلفن: ۰۹۱۳۴۳۹۱۴۰۴ - ۷۷۱۹۶۸۱۲

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۲۵۰-۶۰-۳

همه حقوق برای ناشر محفوظ است

سرشناسه :	شجاعی، حیدر، ۱۳۲۵ -
عنوان و نام پدیدآور :	کلاژ : عبارات کوتاه و جملات اندیشمندان / بیش از صد و بیست نویسنده بزرگ ایران و جهان / روشنفکران و نویسندگان / جمعه حیدر شجاعی.
مشخصات نشر :	تهران: شهر پدram, ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری :	۳۹۰ص: ۱۳/۵×۲۱/۵ س.م.
شابک :	۹۷۸-۶۲۲-۶۲۵۰-۶۰-۳
وضعیت فهرست نویسی :	فیا
عنوان دیگر :	عبارات کوتاه و جملات اندیشمندان / بیش از صد و بیست نویسنده بزرگ ایران و جهان.
موضوع :	نکته‌گویی‌ها و گزینه‌گویی‌ها
موضوع :	Aphorisms and apothegms
موضوع :	کلمات قصار
موضوع :	Quotations
رده بندی کنگره :	PN۶۲۷۷
رده بندی دیویی :	۸۸۲/۸۰۸
شماره کتابشناسی ملی :	۶۰۲۹۸۰۳

فهرست

مقدمه ...

فهرست نویسندگان (به ترتیب حروف الفبا)

ژان ژاک روسو... ۲۰۸	جان برجر... ۱۲۱	آگاتا کریستی... ۱۳
ژوزه ساراماگو... ۲۱۱	جان میلن... ۱۲۲	آلبر کامو... ۱۵
ژول ورن... ۲۱۴	جبران خلیل جبران... ۱۲۵	آلن وانس... ۲۵
سامرست موم... ۲۱۶	جک لندن... ۱۲۸	آنتوان چخوف... ۲۷
ساموئل بکت... ۲۲۰	جمیله گوین... ۱۳۳	آنتوان دوست اگزوپری... ۳۲
سروانتس... ۲۲۳	جلال آل احمد... ۱۳۴	آند زید... ۳۶
سوامی آمارجیوتی... ۲۲۵	جورج اورول... ۱۳۹	آندرو پرو... ۴۰
سوفوکلز... ۲۲۸	جورج برنادشاو... ۱۴۴	ارنست همینگوی... ۵۱
سیمون دوبوار... ۲۳۰	جوما لاهیری... ۱۴۶	اریک امانوئل سمیت... ۵۲
سیمین دانشور... ۲۳۳	جی دی سلینجر... ۱۴۹	الکساندر دوما... ۵۳
صادق هدایت... ۲۳۵	جیمز جویس... ۱۵۰	امیل زولا... ۶۷
صمد بهرنگی... ۲۳۹	حسن ویسنتی... ۱۵۲	اوربانا فالاجی... ۶۸
طه حسین... ۲۴۶	چارلز یکنز... ۱۵۴	اوزون بونسکو... ۷۲
عزیز نسیم... ۲۴۹	خالد کریمت... ۱۵۶	اومبرتو اکو... ۷۶
علی شریعتی... ۲۵۳	خالد خورشید... ۱۵۸	ایزابیل آلتند... ۷۸
فاطمه مرتضی... ۲۵۷	داستایوفسکی... ۱۶۳	ایشوان ارکینی... ۸۱
فرانس فانون... ۲۵۸	دافنه دوموریه... ۱۶۷	بالزاک... ۸۳
کارلوس کاستاندا... ۲۵۹	دانه آلگری... ۱۶۸	برتولت برشت... ۸۶
کافکا... ۲۶۱	دزموند موریس... ۱۷۳	بزرگ علوی... ۹۰
کریستوفر فاستر... ۲۷۲	دوریس لیسینگ... ۱۷۴	بهرامی هریال... ۹۳
کریستوفر مارلو... ۲۷۳	دینو بوتزانی... ۱۷۸	بیژن نجدی... ۹۴
کریستوفر یون... ۲۷۵	رابرت استیونس... ۱۸۰	بانولو کونیلو... ۹۵
کریستینا... ۲۷۸	رومن رولان... ۱۸۲	پل آستر... ۱۰۲
گابریل گارسیا مارکز... ۲۸۱	رومن گاری... ۱۸۸	پلوتارک... ۱۰۴
گراتزیا دلدادا... ۲۸۵	ریچارد باخ... ۱۹۴	پوشکین... ۱۰۷
گوته... ۲۸۷	ریونوسوکه آکوتاگاوا... ۱۹۷	ناگور... ۱۱۰
گونتر گراس... ۲۹۱	ژان بوکاتیو... ۱۹۸	نوستوی... ۱۱۴
لویجی پیراندلو... ۲۹۴	ژان بل سارتر... ۲۰۰	جان اشتاین بک... ۱۱۸

- لئوناردو داوینچی ... ۲۹۷
- مارسل پروست ... ۲۹۹
- مارک تواین ... ۳۰۱
- مارگریت دوراس ... ۳۰۳
- ماریو وارگاس یوسا ... ۳۰۵
- ماکسیم گورکی ... ۳۰۸
- محمد علی جمالزاده ... ۳۱۰
- مصطفی المنفلوطی ... ۳۱۲
- مورس مترلینگ ... ۳۱۷
- ریشک ... ۳۲۱
- من الیوم ... ۳۲۲
- میکس بکس ... ۳۲۴
- میگل داونو ... ۳۲۵
- میگوئل سرانو ... ۳۲۸
- میلان کوتندرا ... ۳۲۹
- نجیب محفوظ ... ۳۳۴
- نورتراب فرای ... ۳۳۷
- نچه ... ۳۳۸
- نیکوس کازانتزاکیس ... ۳۴۲
- ولتر ... ۳۵۳
- ویرجینیا وولف ... ۳۵۶
- ویکتور هوگو ... ۳۵۹
- ویلیام ساروبان ... ۳۶۴
- ویلیام شکسپیر ... ۳۶۶
- ویلیام فاکنر ... ۳۷۰
- هاروکی موراکامی ... ۳۷۲
- هانس کریستین آندرسن ... ۳۷۵
- هاینریش بلی ... ۳۷۶
- هرمان هسه ... ۳۷۷
- هوشنگ مرادی کرمانی ... ۳۸۱
- یوستاین گاردنر ... ۳۸۵

مقدمه

انسان می‌میرد، اما کلماتش می‌مانند. کلمات هر کس، می‌توانند معرف شخصیت و افکار درونی او باشند. پس کلمات را جدی بگیریم!

مقدمه را با این داستان کوتاه آغاز می‌کنم:

شاهزاده‌ای بود که دوست می‌داشت تمام کتب تاریخی را مطالعه کند؛ لذا چهار کاروان چهارچاه، سمت فرستاد تا همه کتب تاریخی را برایش تهیه کنند. چند سال بعد... روزی از خواب بیدار شد و پرسید: این سر و صداها چیست؟ گفتند: چهار کاروان کتاب وارد شهر شدند. شاهزاده که در آن موقع به شدت سرگرم رتق و فتق امور مملکت بود، به علما و تاریخ‌نویسان هرگز توجه نداشت. وقت ندارم این همه کتاب را مطالعه کنم. بنشینید همه کتاب‌ها را خلاصه کنید تا آنها را بخوانم. یک سال بعد کاتبان و تاریخ‌نویسان نزد شاهزاده آمدند و ده جلد کتاب که عبارت از خلاصه صدها کتاب بود برایش آوردند. شاهزاده خندید و گفت: من گرفتارم و وقت زیادی برای خواندن این ده جلد کتاب ندارم. بنشینید و خلاصه آنها را در یک جلد کتاب درآورید. یک سال بعد کاتبان و تاریخ‌نویسان نزد شاهزاده آمدند و یک جلد کتاب که عبارت بود از خلاصه آن ده جلد کتاب، برایش آوردند. شاهزاده خندید و گفت: من گرفتارم و وقت زیادی برای خواندن این یک جلد کتاب هم ندارم. بنشینید و خلاصه آن را در یک صفحه درآورید. گذشت، شاهزاده در حال احتضار بود که کاتبان و تاریخ‌نویسان نزد او آمدند و گفتند: این یک صفحه را بخوان تا از تاریخ انسان‌ها مطلع شوی. شاهزاده آهی کشید و گفت: می‌بینی که وسیع چندان خوبی ندارم. آن را در یک جمله خلاصه کنید! گفتند: آمدند، رنج بردند و رفتند! شاهزاده با شنیدن این جمله ناله‌ای زد و درگذشت!

کلاژ از واژه فرانسوی (Collage) است، که در اصل به معنای چسباندن می‌آید. در فرهنگ لغت معین «به معنای فن چسباندن قطعه‌های کاغذ رنگی، پارچه، چرم، چوب و مانند آن

برای ساختن یک تصویر است. این روش بیشتر در تولید آثار هنری و تجسمی به کار می‌رود.

شاید اصطلاح ترکیبی «کلاژ ادبی» اصطلاح تازه‌ای باشد. در این کتاب سعی کردم مؤثرترین جملات ادبی نویسندگان معروف ایران و جهان را بر حسب ترتیب الفبایی همراه با تصویر نویسنده، خلاصه از بیوگرافی و آثار مهم آنان، گردآوری کنم تا به صورت یک تصویر بدیع و قابل تعریف و آموزنده درآید. این موضوعات شامل مواردی چون: کودکی، نویسندگی، نقاط عطف زندگی، عقیده، خدانشناسی، جهان‌بینی و ایدئولوژی، فلسفه، تأملات، تمایلات، رؤیاهای، آرزوها، دریغ‌ها، اندوه واره‌ها، شکوه‌ها، خاطرات، سیاست، عشق، رن، چکامه‌ها، وصایا، خواب، خودکشی، مرگ و تأمل در آن و...

در هنگام مطالعه آثار ادبی نویسندگان ایران و جهان، از دیر باز عادت داشتم هرگاه با جمله‌ای روی چشم می‌خورد که حائز اهمیت بیشتری باشد، و در من تأثیری کند، یادداشت کنم. البته تأثیر داشتن سیر از اعتقاد دینی محض است. زیرا گاه با جملاتی مواجه می‌شدم که نسبت به آنها اعتقاد صد در صد نداشتم؛ فقط جای تفکر و تأمل دارند! برخی از جملات نیز آنچنان در اعماق من رخنه کردند، که حقیقت‌یابی کمک فراوانی نمودند.

در آغاز، هرگز قصد نداشتم این یادداشت‌ها را به صورت کتاب درآورم؛ زیرا این مجموعه کاملاً شخصی بود و تنها خودم از آنها بهره‌مند می‌شدم. اما چند سال بعد، حیفم آمد که این فیش برداری‌ها را برای دیگران ارائه ندهم. برای این مجموعه‌ای که در دست دارید، حاوی اندوخته‌هایی است که برای من حائز اهمیت شخصی بود. امیدوارم این اندوخته‌ها برای خوانندگان علاقمند به آثار و جملات ادبی نیز سودمند و مفید واقع شود.

بنابراین کلاژهای ادبی که حاوی تفکرات و اندیشه‌های درونی نویسندگان است، می‌تواند برای قلم به دستان تأثیری خلاق داشته باشد؛ و شاید بتوان گفت که خلاصه تفکرات و تأملات هر نویسنده‌ای، در همین قطعه‌ها و چک نویس‌های جمع‌آوری شده می‌باشند.

قبل از آن قصد داشتم عنوان این کتاب را «مُنتخبات» قرار دهم. این نامگذاری را از آندره ژید گرفته بودم، چنانچه در کتاب «مآئده‌های زمینی» می‌گوید: «برخی کتاب‌ها «مُنتخبات» نامیده می‌شود و در آن هر چه را که در هر باب بهتر گفته شده، جمع کرده‌اند.» آلبر کامو نیز می‌گوید: «یادداشت برداری و انباشتن ورق پاره‌ها، خیالیاتی‌های گنگ؛ و همه اینها طی سال‌ها، یک روز اندیشه‌ی اساسی اثر از راه می‌رسد و ذهن را باردار می‌کند. سپس این اندیشه نخستین، آن اجزاء پراکنده را منعقد می‌کند. بعد کار طولانی و دشوار تنصیف آغاز می‌شود».

و مهم‌ترین غایت این کتاب، معرفی نویسندگان بزرگ جهان و آشنایی با آثار آنان می‌باشد. در ضمن نکات ظریف و متنوع در مطالب درج شده، بسی راه گشاست برای کسانی که در پی کشف دانه‌ها و رشته‌های هر یک از نویسندگان است. گاه هم خواندن چند پاراگراف از یک کتاب خواننده را شوق می‌نماید تا اصل کتاب را تهیه کند و بخواند. همچنین قرار بر این بود راه‌های ذیل نیز صورت بگیرد: برای هر یادداشتی، عنوانی نام گذاری شود و فهرستی نسبی از این راه‌ها نیز در آخر کتاب به صورت نمایه باشد. اما چون این کار بیشتر جنبه سلیقه‌ای دارد، لذا آن را بر عهده خواننده قرار دادیم. بنابراین خواننده می‌تواند برای هر یک از یادداشت‌ها، نامی را به دلخواه خود انتخاب و نام گذاری کند. سپس فهرستی به ترتیب حروف الفبا برای تمامی عناوین تهیه نماید تا پیدا کردن یک عنوان از همه نویسندگان، برایش آسان و مهیا گردد.

حیدر شجاعی